

Ajuntament
de Barcelona

Districte de les Corts

Mesura de govern

Mesures preventives de les addiccions en adolescents i joves 2020 - 2023

Desembre de 2019

BCBN

Índex

1.- Introducció	2
2.- Antecedents i actius.....	4
3.- Justificació.....	4
4.- Objectius i metodologia	10
5.- Agents	12
6.- Avaluació i seguiment.....	15
7.- Calendari	16
8.- Referències	18

1. Introducció

L'adolescència és el període de la vida humana en què s'adquireixen i es consoliden els estils de comportament que, molt probablement, es mantindran en l'edat adulta i els condicionaran tant en la seva salut com en les relacions socials. Per aquest motiu, l'establiment d'hàbits saludables en aquesta edat influeix en el desenvolupament futur de l'adolescent.

Segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS) l'addicció **és una malaltia física i psicoemocional que crea una dependència o necessitat cap a una substància, activitat o relació**. Partint d'aquesta base, a més de la problemàtica que des de fa temps afecta adolescents i joves amb el consum d'alcohol, tabac i drogues, hem d'afegir, doncs, l'augment en la dependència i l'ús abusiu de les noves tecnologies (videoconsola, ordinador, tauleta i/o mòbil), degut al canvi de l'estil de vida de la denominada societat de la informació. Encara que no es tracta de cap consum d'un agent extern tòxic com els mencionats anteriorment, l'ús excessiu d'internet genera un impacte negatiu tant en la salut de l'adolescent com en la seva qualitat de vida i la de totes les persones que els envolten.

Segons dades de l'"Enquesta d'hàbits de salut en alumnes de 4t d'ESO de la demarcació de Barcelona. Informe de resultats 2018", feta a 41 municipis, a adolescents de 14 a 17 anys, es desprèn que el 46% dels enquestats ha fumat alguna vegada tabac, més noies que nois, i el 22,17 % fuma actualment. Quant al consum d'alcohol, un 60,5% s'ha emborratxat o ha fet *bringe drinking* (consum compulsiu de begudes alcohòliques); i un 60,5% en consumeix habitualment. Encara que aquests percentatges mostren una tendència descendent pel que fa al seu consum en els darrers anys, cal treballar per tal de seguir minimitzant aquestes xifres.

Respecte al consum de drogues, i segons l'informe "La salut i els seus determinants en l'alumnat adolescent de Barcelona. Enquesta de factors de risc en estudiants de secundària, FRESC 2016" realitzat a alumnes d'entre 13 i 19 a Barcelona, es desprèn que el seu ús augmenta amb l'edat, i és més alt en nois que en noies. Destaca l'increment en el percentatge d'alumnat que ha consumit cànnabis alguna vegada, que passa del 8% a 2n d'ESO al 32,2% a 4t d'ESO i al 56,8% a 2n de Batxillerat i CFGM en nois i del 6,1% al 28,8% i al 52,9% respectivament en noies.

Les noves tecnologies han suposat un canvi inqüestionable en el nostre estil de vida, ja que han facilitat moltes de les tasques que abans semblaven impossibles, però alhora també han modificat alguns dels nostres hàbits, com per exemple les formes de relacionar-nos i de gaudir del lleure. Encara que no hi ha unanimitat en la comunitat científica internacional a l'hora de considerar l'ús excessiu de les TIC com una addicció, ja s'incorporen xifres al respecte en molts dels estudis sobre les addiccions. Les dades obtingudes en el mateix informe FRESC 2016 mostren que, en dies lectius i en horari de temps lliure, el visionat de pantalles de televisió, ordinador o tauletes és de dues hores o més al dia (per sobre del recomanat) i és similar en tots dos sexes (televisió: 25,7% en nois i 24,9% en noies; ordinador: 37,2% en nois i 37,0% en noies; tauleta: 13,9% en nois i 14,4% en noies). En canvi, en el cas de les videoconsoles, el 12,8% dels nois va declarar estar-s'hi dues hores o més respecte de l'1,9% de les noies ($p < 0,05$), i aquest temps augmenta en cap de setmana.

És possible que el consum d'algunes substàncies per part dels adolescents vingui motivat per l'experimentació pròpia de l'edat i la curiositat, i que sigui la mateixa societat la que els porti a estar en connexió constant per motius de feina o per no perdre's res del que passa al seu voltant. Però no es pot baixar la guàrdia davant les xifres dels consums que demostren que l'abús pot derivar cap a addiccions problemàtiques. Per això, el Districte de les Corts vol impulsar una mesura que ajudi a prevenir les addiccions entre els adolescents i els joves, donant-los eines per fer-los conscients dels riscos i ajudar-los a evitar-los.

2. Antecedents i actius

El Districte de les Corts ha estat capdavanter dins de l'Ajuntament de Barcelona en disposar d'una mesura de govern amb un pla d'actuació per a la prevenció del consum d'alcohol i d'altres substàncies addictives entre els adolescents. Així, l'any 2012 el Districte va aprovar la **Mesura de govern "Pla d'actuació per a la prevenció del consum d'alcohol i d'altres substàncies addictives entre els adolescents"**, que recollia les línies d'actuació següents:

- 1) Actuacions per implicar les famílies.
- 2) Actuacions preventives a les escoles.
- 3) Actuacions en l'organització de les festes.
- 4) Actuacions i vigilància a la via pública.
- 5) Pla de treball objectiu del Consell Sectorial de Salut.

Aquest pla es va orientar en la prevenció en l'inici del consum d'alcohol i altres substàncies addictives per part de menors d'edat, especialment a partir de la promoció d'actituds i hàbits saludables, implicant-hi tant les famílies com els agents educatius, institucionals, socioculturals i policials de proximitat del districte.

Campanya "Jo controlo"

La campanya "**Jo controlo**" ha format part del desenvolupament d'aquesta Mesura de govern iniciada l'any 2012 i s'ha mantingut, amb objectius similars, durant el darrer mandat, gràcies als bons resultats obtinguts. Es tracta d'un projecte comunitari d'educació per a la prevenció en el consum d'alcohol i altres drogues, en què es busca la vinculació dels referents territorials.

Els objectius de la campanya són:

- Sensibilitzar tota la comunitat sobre els riscos del consum d'alcohol.
- Incidir en els factors ambientals i educatius del consum primerenc d'alcohol.
- Recollir les iniciatives que proposin els mateixos agents del territori (joves, entitats, famílies, individus, equipaments...) i donar-hi suport.

Els eixos centrals es trobaven als centres educatius, les famílies, les entitats, els comerços i tota persona que pugui actuar per a minimitzar els problemes associats a l'ús d'alcohol o altres substàncies. Es fan activitats educatives dirigides a famílies,

joves, entitats i professionals, obertes a tota la població i organitzades per la comunitat mateixa. En el cas de les entitats relacionades amb les festes locals s'utilitza el lema *Jo faig perquè la festa acabi bé!*, una frase que fa referència no només al bon ús de l'alcohol sinó a altres aspectes relacionats amb les actituds col·lectives que ajuden a minimitzar riscos i a contribuir al foment de la responsabilitat en el consum.

El treball que s'ha estat fent preveu tant la intervenció educativa directa, en els espais de festa, com la intervenció educativa amb metodologia comunitària, entenent que hi estan implicats diferents agents, com els organitzadors de les activitats, les famílies, els punts de venda d'alcohol i la població juvenil que participa en la festa.

Aquest programa ha portat a la formació de 1.000 adolescents en 75 tallers de prevenció del consum d'alcohol i cànnabis, s'ha contactat amb més de 600 joves durant la realització d'esdeveniments de la Festa Major de les Corts, s'han visitat 150 botigues i 40 bars en la campanya "Jo no venc a menors", s'ha format a més de 100 professionals i a 80 persones d'entitats socials de les Corts, s'han lliurat 980 materials preventius i 140 pares han rebut una xerrada de sensibilització (dades 2014-2017).

Diagnòstic de salut

Els dos centres d'atenció primària del districte –CAP Les Corts i CAP Montnegre– van iniciar, l'any 2018, un procés per dur a terme un diagnòstic de salut del districte de les Corts amb l'objectiu de millorar la salut i el benestar de la comunitat i reduir les desigualtats socials en salut. Aquest procés compta amb la col·laboració del Districte de les Corts, així com de l'Agència de Salut Pública de Barcelona.

L'objectiu d'aquest treball és analitzar la situació de salut, i els seus determinants al barri, per tal de detectar les principals necessitats i possibilitats de millora en termes de salut des de l'acció dels agents territorials.

Les fases del procés són:

- 1) Cerca d'aliances i col·laboracions amb els agents del territori.
- 2) Valoració de les necessitats en salut.
- 3) Planificació i implementació d'intervencions.
- 4) Seguiment i avaluació de les intervencions. 5) Manteniment.

En l'actualitat ens trobem en la fase 2, de valoració de les necessitats en salut, amb tres línies de treball:

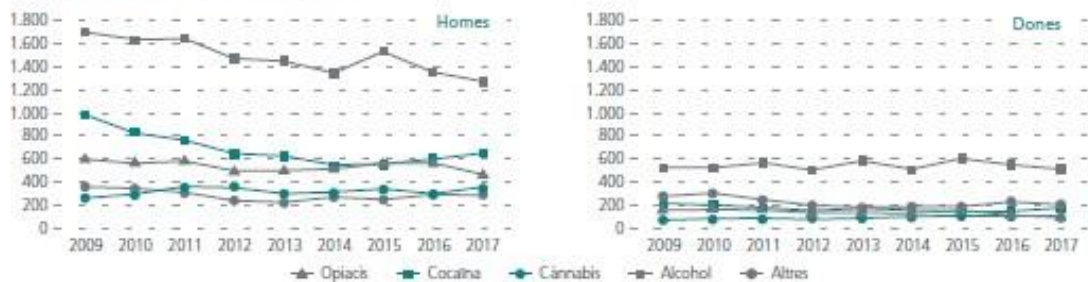
- 1) Recopilació d'informació quantitativa i qualitativa.
- 2) Realització d'una jornada de prioritització dels determinants de la salut detectats.
- 3) Creació d'una taula de salut comunitària.

3. Justificació

L'informe "La salut a Barcelona 2017", elaborat per l'Agència de Salut Pública de Barcelona, indica que en els darrers 10 anys el nombre d'inicis de tractament registrats en els centres d'atenció i seguiment a les drogodependències (CAS) ha disminuït, i ha passat dels aproximadament 5.000 inicis l'any 2007 a 4.062 l'any 2017.

Aproximadament, el 26 % dels inicis de tractament es produeixen en dones. L'alcohol continua essent la substància que més inicis de trastorn de consum de substàncies ha causat (42,5 % en els homes i 49,1 % en les dones l'any 2017) seguit de la cocaïna (21,6 % en els homes i 49,1 % en les dones l'any 2017). No obstant això, des de l'any 2009 s'ha observat una disminució en els inicis de tractament per consum de cocaïna, que s'ha estabilitzat en els darrers anys. La resta de substàncies s'han mantingut estables al llarg d'aquests 10 anys. Malgrat això, les perspectives de futur en la situació econòmica i social a escala local i global creen incerteses respecte a les conductes que poden proliferar en la societat, com a reacció als problemes o com a vàlvula d'escapament.

Figura 10. Evolució del nombre d'inicis de tractament per trastorn d'ús de substàncies segons substància que motiva l'inici per sexe. Barcelona, 2009-2017.

Font: Sistema d'Informació de Drogues de Barcelona (SIDB). Servei de prevenció i atenció a les drogodependències. Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB).

Font: Informe de Salut de Barcelona 2017

Pel que fa al consum de cànnabis entre la població juvenil, l'informe "La salut a Barcelona 2017" indica que segons les dades recollides a l'enquesta FRESC de les darreres quatre edicions (anys 2004, 2008, 2012 i 2016), el percentatge de consum de cànnabis en els últims 30 dies (consum considerat habitual i, per tant, de risc), en general, presenta una tendència descendent. Si s'observa per sexe, el descens és clar en el cas de les noies. En canvi, **en el cas dels nois s'observa un augment en el**

darrer període en els cursos 4t d'ESO (edats de 15 a 16 anys) i 2n de batxillerat i cicles formatius de grau mitjà (edats de 17 a 18 anys). En el cas de l'evolució en el consum de cànnabis alguna vegada a la vida (considerat com un consum experimental), també presenta un descens sobretot en els cursos de l'ESO (edats de 13 a 16 anys). En canvi, en el darrer període entre els adolescents de 2n de batxillerat i cicles formatius de grau mitjà (edats de 17 a 18 anys) s'observa un repunt d'aquest tipus de consum en tots dos sexes.

Figura 11. Percentatge de l'alumnat adolescent de Barcelona que ha consumit cànnabis en els últims 30 dies, segons sexe i curs. Barcelona, 2004-2016.

Font: Enquesta FRESC, 2004-2016.

El Plenari del Consell Municipal va aprovar el 6 d'octubre de 2017 **el Pla d'acció sobre drogues de Barcelona 2017-2020**. Es tracta del 9è Pla d'acció sobre drogues de la ciutat de Barcelona, amb un recorregut de 30 anys. Els principis d'aquesta metodologia es fonamenten en un model de governança urbana sobre els determinants de la salut per aconseguir el benestar individual i comunitari, emfatitzant l'equitat, la justícia social i els drets humans, amb un enfocament multidisciplinari i participatiu.

La missió del Pla d'acció sobre drogues de Barcelona és fer una ciutat més saludable i amb menys desigualtats a través de les polítiques de drogues. Per això es desenvolupen i impulsen polítiques efectives per a la ciutadania en l'àrea de les addiccions, per tal de prevenir i reduir el consum de drogues psicoactives, i les seves repercussions negatives en els àmbits individual, familiar i social. Amb això es pretén poder eliminar l'estigma associat a l'addicció, reduir la morbiditat i mortalitat associades al consum de drogues psicoactives, prevenir situacions d'exclusió social de l'individu i el seu entorn i evitar la vulneració i l'incompliment de la legislació vigent.

El Districte de les Corts disposa dins del seu cartipàs com a òrgan de participació ciutadana **del Consell Sectorial de Salut i Equipaments Sociosanitaris**. Aquest òrgan pot actuar com a àmbit de treball conjunt entre entitats, equipaments, professionals sanitaris i el Districte a l'hora de definir prioritats en els programes d'actuació en l'àmbit de la salut. Alhora és un instrument eficaç d'enllaç entre el Districte i els equipaments sociosanitaris del territori, per incidir en la millora del benestar dels ciutadans.

L'aparició de noves addiccions ha portat l'Ajuntament de Barcelona a aprovar **la Mesura de govern "Pla per a la prevenció de l'addicció al joc 2020-2023. Amb la salut no s'hi juga"**. L'objectiu de la mesura és fer front a les addiccions a les xarxes, a les pantalles i al joc patològic, tenint en compte l'impacte negatiu i les conseqüències socials que tenen en la població, i molt especialment vetllar per la salut de les persones més joves de la ciutat.

En el pla s'indica que el joc patològic o trastorn del joc és un problema de salut reconegut per l'Organització Mundial de la Salut (OMS) i recollit en la versió 10 de la Classificació Internacional de Malalties (CIM-10) des de l'any 1992. Fa poc, l'OMS també ha inclòs en la versió 11 de la CIM l'addicció als videojocs. Els dos trastorns es defineixen com un comportament persistent i recurrent de joc (en línia o presencial), que es caracteritza per la pèrdua de control sobre la conducta del joc, malgrat les conseqüències adverses o negatives, en què es prioritza el joc vers qualsevol altre interès o activitat de la vida diària (WHO, 2016). El trastorn del joc comparteix moltes característiques amb les addiccions a substàncies psicoactives, tant a escala molecular, com neuronal i de comportament, així com pel que fa a la comorbiditat i la resposta als tractaments (Kuss & Griffiths, 2012; Leeman & Potenza, 2012). Per aquest motiu, a diferència d'altres addiccions anomenades conductuals, el trastorn del joc o joc patològic és àmpliament reconegut com un trastorn de salut mental.

S'han mantingut contactes amb el Districte de Sarrià - Sant Gervasi per desenvolupar una acció coordinada en matèria de prevenció del consum d'alcohol i altres drogues entre els adolescents i els joves, i hi ha la voluntat d'ampliar-ho a altres territoris.

Per tot això, es fa recomanable recollir l'experiència de la Mesura de govern del 2012 en aquest àmbit, de la resta de mesures i plans que el mateix Ajuntament de Barcelona ha endegat, així com el treball i l'experiència de la Direcció de Serveis a les Persones i al Territori durant aquests anys per portar a terme actuacions preventives decidides, i incorporar a aquest programa les problemàtiques sorgides

per les noves addiccions a les tecnologies de la informació. Per tant, proposem coordinar esforços amb els diferents agents, en matèria d'hàbits saludables en els adolescents i joves.

4. Objectius i metodologia

L'objectiu principal de la Mesura de govern és incidir en la reducció de les addiccions de joves i adolescents del districte de les Corts. Com hem pogut constatar en la presentació de la Mesura, l'edat precoç en l'inici del consum d'alcohol i cànnabis, així com l'ús excessiu de visionat de pantalles de televisió, ordinador i tauletes aporten la necessitat de plantejar aquesta qüestió des d'una vessant preventiva i coordinada per tots els agents que actuen d'una manera o d'una altra amb el jovent.

Per poder abordar aquest objectiu principal cal detectar primer les mancances reals i necessitats objectives en l'àmbit de la prevenció entre joves i adolescents en el moment actual i, a partir d'aquesta anàlisi, treballar les mesures més adients i efectives des dels diferents sectors i institucions.

Caldrà elaborar en primer lloc un **diagnòstic de la situació actual** de les addiccions entre adolescents i joves. Per addiccions entenem tant el consum de drogues i alcohol com l'ús creixent del visionat de pantalles que tenen efectes nocius, entre d'altres, en l'addicció al joc.

La metodologia que s'ha d'implantar consistirà a incorporar una visió interdisciplinària tant en la detecció del problema com en les propostes de mesures preventives a aplicar. Per això, serà molt important el treball interdisciplinari de tots aquells àmbits que des de l'escola, la família, l'entorn, el CAP, etc., tinguin incidència en el jovent per tal que creixin amb la informació deguda i completa, i siguin conscients dels riscos que les addiccions comporten.

Per fer-ho possible **es treballarà en grups amb professionals de disciplines i àmbits diferents**, tant en la fase inicial d'anàlisi de la situació com en l'elaboració de conclusions i propostes de les mesures preventives a aplicar i, en darrer lloc, en la fase d'avaluació i seguiment, de manera anual, entre els diferents agents implicats.

Es planteja abordar aquesta mesura amb el Districte de Sarrià - Sant Gervasi, amb la voluntat de col·laborar amb altres districtes, donat el nivell socioeconòmic similar al districte de les Corts, per ampliar l'àmbit d'actuació i dotar de més força tant les mesures preventives com les conclusions recollides en els diferents grups i àmbits temàtics.

L'abordatge de la mesura es farà des d'una visió de la promoció i prevenció de la salut entenent que la millor via per a abordar la qüestió és sempre fent arribar a adolescents i joves tota la informació necessària perquè prenguin consciència dels efectes i de les conseqüències reals que un ús i abús de determinades conductes poden provocar.

Cal donar a aquesta mesura una dimensió social amb tots els actors que, d'una manera o d'una altra, interactuen amb la gent jove per fer un abordatge des de la comunitat, i evitar que els sectors culturals, socials, educatius, esportius, lúdics i sanitaris actuïn de manera estanca. **El treball conjunt dels diferents professionals i institucions és el que pot donar la clau necessària per fer d'aquesta una mesura realment efectiva.**

5. Agents

El desenvolupament d'un Pla de mesures preventives contra les addiccions al districte de les Corts hauria de comptar amb els agents participants següents:

- **Agència de Salut Pública de Barcelona.** L'agència ofereix als centres educatius que desenvolupen programes de formació i inserció el programa "Reptes", de prevenció del consum d'alcohol i cànnabis, que ha estat avaluat amb resultats molt positius pels joves i les joves que l'han desenvolupat. El programa s'ofereix en la convocatòria unificada de programes del Consorci d'Educació de Barcelona. També ofereix "Sobre canyes i petes!", un programa de prevenció de drogodependències, centrat específicament en el consum d'alcohol i cànnabis. Va adreçat a població adolescent escolaritzada al 3r curs d'educació secundària obligatòria (ESO) i es desenvolupa a l'aula pel mateix professorat dels centres educatius, els quals reben assessorament continu per a la implementació del programa.
- **Centre d'Higiene Mental Les Corts.** L'Associació Centre Higiene Mental Les Corts treballa en aspectes relacionats amb serveis socials, laborals i tuteles, sempre amb una visió integradora de la salut mental en la seva promoció i prevenció. Gestiona els serveis següents en el districte: Centre de Salut Mental, Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil, Centre d'Atenció a les Drogodependències i Konsulta'm.
- **Centre de Salut Mental d'Adults (CSMA).** És un servei sanitari que pertany a la Xarxa de Salut Mental d'Utilització Pública del Servei Català de la Salut. El CSMA fa funcions d'atenció especialitzada en la salut mental i d'assistència psiquiàtrica en règim ambulatori.
- **Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil (CSMIJ).** És un servei sanitari que pertany a la Xarxa de Salut Mental d'Utilització Pública del Servei Català de la Salut. El CSMIJ fa funcions d'atenció especialitzada en la salut mental i d'assistència psiquiàtrica en règim ambulatori. El CSMIJ atén tots els menors de 18 anys residents al districte municipal de les Corts de Barcelona.
- **Centre d'Atenció i Seguiment a les Drogodependències de Les Corts (CAS Les Corts).** És un servei sanitari que pertany a la Xarxa d'Utilització Pública del Servei Català de la Salut. El CAS de Les Corts du a terme una intervenció ambulatoria

especialitzada i integral per part d'un equip multidisciplinari per a usuaris i les seves famílies del districte municipal de les Corts, amb problemàtiques de consum de substàncies i les seves conseqüències.

- **La Direcció de Serveis de Salut de l'Ajuntament de Barcelona.** El Departament de Salut promou diferents plans, programes, estratègies i campanyes de ciutat. En el marc del Pla de salut mental de Barcelona 2016-2022, ha creat **Konsulta'm**, servei municipal que té per objectiu detectar i atendre de manera precoç el patiment de caràcter psicològic i/o problemes de salut mental que poden tenir els adolescents i joves entre els 12 i 22 anys en el context escolar, familiar i/o comunitari i oferir respostes a aquest patiment atenent a la seva complexitat i necessitat d'atenció clínica. Es troba compartit entre els districtes de les Corts i Sarrià - Sant Gervasi.
- **Centres de Serveis Socials.** Són centres d'informació, orientació i atenció per tractar els problemes socials que afecten les persones i les famílies, i on es pot sol·licitar o obtenir informació sobre els diferents ajuts i serveis que ofereix l'Ajuntament de Barcelona. En el districte de les Corts hi ha dos centres de serveis socials, un de l'àmbit del barri de les Corts i l'altre de l'àmbit dels barris de la Maternitat-Sant Ramon i Pedralbes. Dels centres de serveis socials depenen els educadors del programa "**A peu de carrer**" de detecció de casos que requereixen atenció social.
- **Departament de Joventut.** El Departament de Joventut forma part de la Direcció de Serveis d'Infància, Joventut i Gent Gran de l'Àrea de Drets Socials de l'Ajuntament de Barcelona. Té com a missió incidir en polítiques juvenils relatives als àmbits acadèmic, ocupacional, d'emprenedoria, habitatge, associacionisme i salut. A més, s'ocupa de garantir la transversalitat d'aquestes polítiques amb les diferents àrees de l'Ajuntament. Desenvolupa el servei dels **punts Jove, Informa't i Participa, JIP** als centres de secundària, iniciativa adreçada a estudiants de 12 a 16 anys, que té com a objectius apropar a nois i noies tota la informació que pugui ser del seu interès i fomentar la participació i l'associacionisme juvenil. També desenvolupa el servei **Aquí t'escoltem**, amb un punt a cada districte de la ciutat, un servei d'escolta i acompanyament per a joves de 12 a 20 anys en relació amb les seves preocupacions personals i per proporcionar eines i recursos per enfortir les habilitats personals i socials i fomentar el creixement personal.

- **Guàrdia Urbana.** L'equip de policia de barri treballa especialment en temes de convivència, fent focus en la resolució i la prevenció. Aporta informació per orientar els recursos (patrullatges, punts de control, etc.) i per enfortir la coordinació amb altres serveis per atendre problemes complexos (mediació, informadors, servei de gestió de conflictes, etcètera).
- **Mossos d'Esquadra.** La Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra treballa amb el conjunt de la comunitat educativa de Catalunya per donar resposta a les necessitats de seguretat actuals i futures, i compta amb la complicitat dels diferents operadors que col·laboren o treballen amb el món educatiu. Per mitjà del programa operatiu específic dels centres educatius vol garantir la seguretat del conjunt de la comunitat prevenint, identificant i reduint els fets delictius, així com millorar la percepció de seguretat, per tal de contribuir de manera positiva en el cicle vital de la formació dels infants i els joves. Fan xerrades als centres educatius sobre legislació sobre drogues i internet segura.
- **Centre de Recursos Pedagògics.** Forma part dels serveis educatius de zona, que col·laboren i donen suport als professors dels centres públics i privats sostinguts amb fons públics, d'educació obligatòria no universitària, d'una zona geogràfica educativa determinada per a la realització efectiva del projecte educatiu de cada centre. Els serveis educatius, en actuar en els mateixos centres i en una zona determinada, coordinen les seves actuacions entre ells i amb altres institucions que també hi actuen.
- **Altres:** entitats juvenils, associacions de comerciants, representants del món de l'oci i Creu Roja, federació d'associacions de veïns i veïnes i comissions de Festa Major, altres entitats que programen la Festa Major, escoles.

6. Avaluació i seguiment

Està previst que aquest pla es desenvolupi al llarg de tot el mandat 2020-2023, per l'elevat risc d'incidència d'aquestes addiccions en els adolescents i joves, tal com s'ha pogut comprovar en les dades aportades.

Per fer l'avaluació i el seguiment d'aquesta mesura de govern es disposarà d'informació tant de l'evolució del procés, que es realitzarà en les comissions de treball que es consideri pertinent crear, com de les xifres associades als diferents objectius i accions que es vagin assolint.

Per avaluar el conjunt d'activitats i mesures que es proposin fer, s'aplicarà tant una avaluació qualitativa (entrevistes) com elements d'avaluació quantitativa (indicadors definits inicialment). A partir dels resultats que aportin les diferents activitats, es valorarà l'efectivitat de la seva implementació segons els objectius establerts i es redefiniran d'acord amb aquesta avaluació de cara al seu desenvolupament per al curs següent.

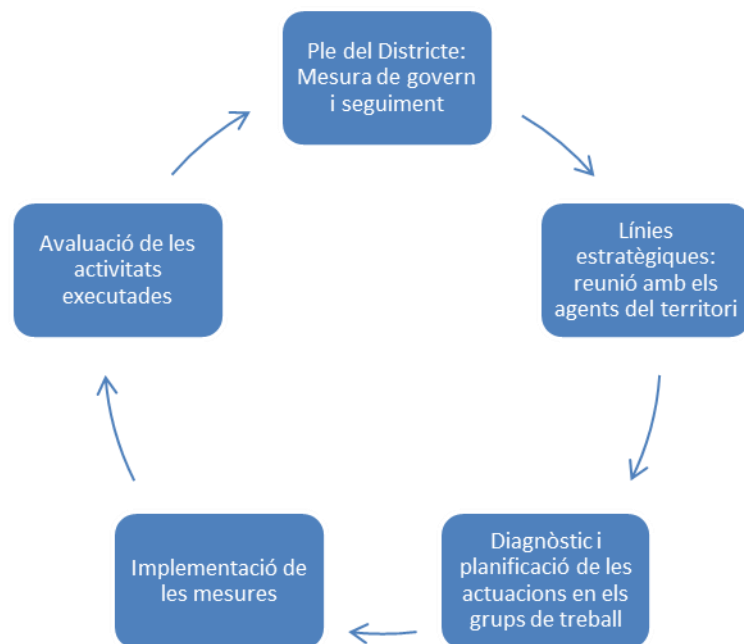
Els informes donaran compliment al compromís d'informar, periòdicament, sobre les actuacions i les propostes sorgides, així com del seu estat d'execució, i es rendiran comptes de la manera següent:

- Semestralment
  - Consell Escolar del Districte
  - Consell de Salut del Districte
  - Consell de Seguretat i Prevenció del Districte
- Anualment
  - Consell Plenari

Les comissions de treball es reuniran periòdicament segons el calendari establert, i en aquestes s'elaborarà el pla de treball amb els objectius principals que cal assolir i es prendran els acords per impulsar les mesures i actuacions per abordar les addiccions. Serà en aquest moment quan es definirà el pressupost per dur a terme aquestes accions i la forma de participació de cada institució en les mesures plantejades.

7. Calendari

Per tal de determinar el Pla d'acció de la mesura, cal determinar les diferents fases a dur a terme amb la corresponent calendarització plantejada inicialment. Cal ressaltar que es tracta d'una proposta amb els diferents agents del territori en què caldrà encaixar les seves dinàmiques i actius entre totes les entitats participants.

Es presenta la Mesura de govern al Plenari del Districte de les Corts i serà juntament amb els consells sectorials definits anteriorment els que faran el seguiment de les mesures que es vagin duent a terme (16 de desembre de 2019).

Les línies estratègiques per definir i establir com a prioritàries es determinaran en una reunió entre el Districte de Sarrià - Sant Gervasi i el Districte de les Corts. Aquesta trobada servirà per marcar les prioritats a desenvolupar conjuntament segons les necessitats. També es definiran les comissions de treball pertinents que s'han de formar i els seus components (gener 2020).

El diagnòstic de la situació del districte i la posterior planificació de les diferents actuacions per desenvolupar segons el moment de l'any es farà conjuntament entre els diferents professionals i amb els grups de treball constituïts participats per les institucions del territori. Aquesta diagnosi ha de recollir els indicadors de les diferents mesures previstes (febrer-abril 2020).

Després del treball en les diferents comissions es recolliran les conclusions i la programació concreta de les actuacions segons els eixos i les línies d'actuació a seguir. Es programarà l'inici del curs escolar amb les diverses intervencions a desenvolupar i es parlarà amb els responsables dels diferents centres que es proposi que hi participin (maig-juny 2020).

La implementació de les mesures recollides en els grups de treball es durà a terme segons els centres i espais amb més necessitats d'intervenció. S'haurà de tenir present el curs escolar a les escoles, instituts, centres lúdics i el calendari festiu del Districte, per facilitar la informació i les actuacions previstes segons cada àmbit (setembre 2020-juny 2021).

Els diferents participants i professionals avaluaran les mesures executades durant el curs escolar des dels diferents àmbits d'actuació definits en les comissions de treball. D'aquesta manera, s'establirà, en funció de l'avaluació, les prioritats per al curs escolar següent de les actuacions més efectives i les que han de ser replantejades (juny-juliol 2021).

Finalment, es farà el retorn de resultats en els consells sectorials del Districte i en el Plenari del Consell del Districte, en què s'explicarà l'avaluació i les noves línies estratègiques, si arriba el cas, que cal desenvolupar per al curs escolar següent (octubre-desembre de 2021, 2022 i 2023).

8. Referències

- 1- "La salut i els seus determinants en l'alumnat adolescent de Barcelona".
Enquesta de factors de risc en estudiants de secundària. FRESC 2016
<https://www.aspb.cat/wp-content/uploads/2017/05/salut-i-els-seusdeterminants-en-alumnat-adolescent-Barcelona-FRESC-2016.pdf>
- 2- Enquesta d'hàbits de salut en alumnes de 4t d'ESO de la demarcació de Barcelona. Informe de resultats 2018.
<https://www.diba.cat/web/sala-de-premsa/-/resultats-de-l-enquesta-d-habits-desalut-a-alumnes-de-4t-d-eso-de-la-demarcacio-de-barcelona>
- 3- "La salut a Barcelona 2017". Agència de Salut Pública.